

Bart STOUTEN

*Radioproducer
en dichter*

Elke weekavond in *De tuin van Eden* op Klara smeedt hij klassiek, wereldmuziek en jazz met woorden samen tot een klein paradijs, ver weg of dichtbij. Bart STOUTEN reist echter niet alleen van op zijn radiostoel. Hij is ook een leven lang op zoek naar plekken waar hij leert van mensen en van God, van natuur, literatuur en kunst. Vaak zijn die plekken eilanden. In *Bemide eilanden van Bart Stouten* beschrijft hij er negen.

‘Ik zag God in vele gedaanten, maar overal verbindt Hij mensen’

Jozefien VAN HUFFEL

„Schrijf maar dat dit mijn lievelingsplek is.” Brasserie Gustav, in het voormalige café van de Vlaamse Opera in Antwerpen, geeft Bart STOUTEN steeds de indruk dat hij op cruise is. Nochtans is hij nog nooit op cruise geweest en blijkt uit *Bemide eilanden van Bart Stouten* ook dat de dichter en radiomaker allesbehalve op zoek is naar luxe. Geef hem een houten tafel, een schrift en pen, doe er nog een exotische gesprekspartner bij en het verhaal kan beginnen.

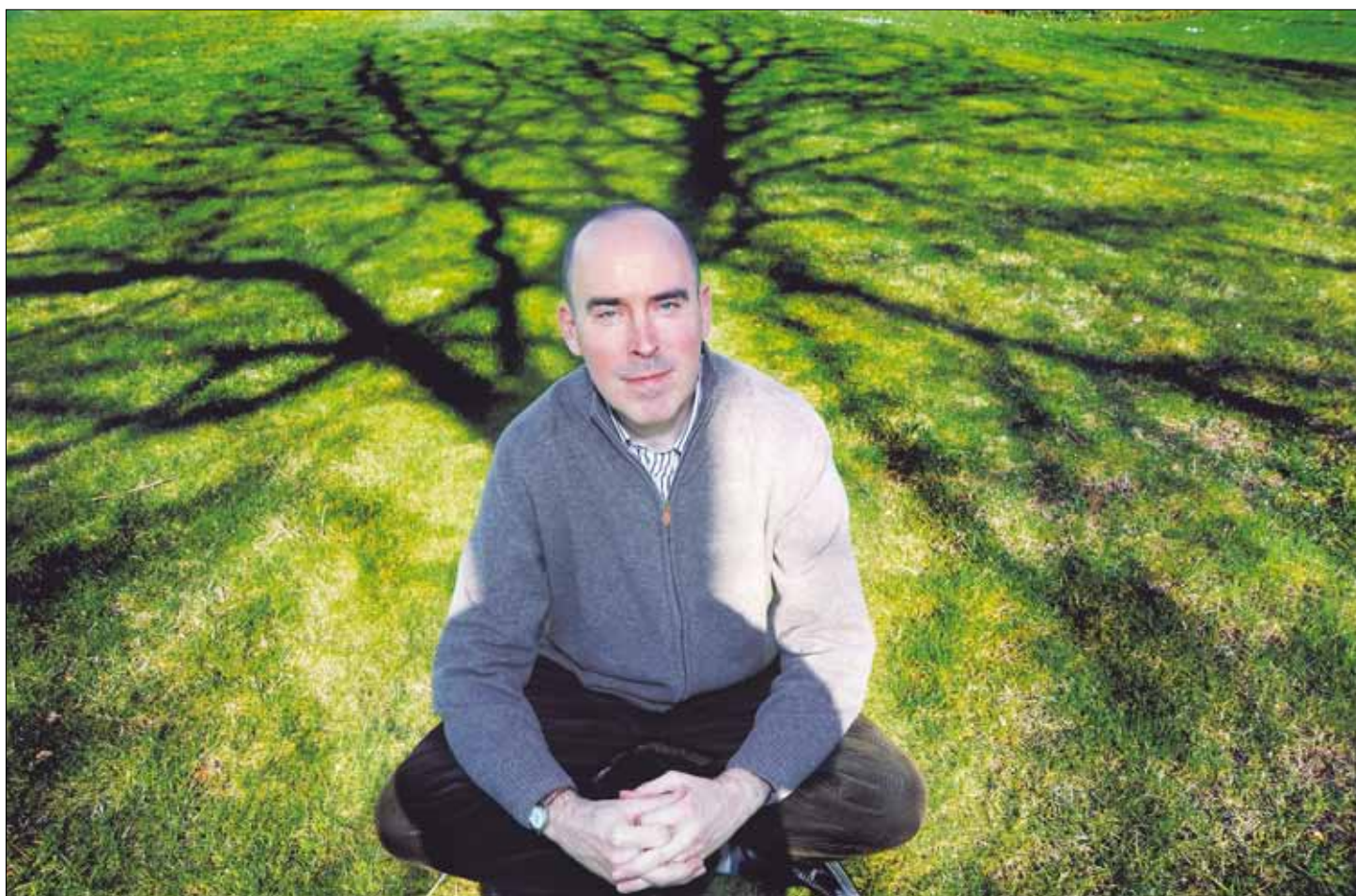
– *U was zeventien, toen u alleen naar Corsica trok. Zoekt u op reis bewust eenzaamheid op?*
De fout die veel mensen begaan, is te denken dat ze enkel van een plek genieten omdat ze in gezelschap zijn. Het vloeit voort uit een opvatting van reizen die de klemtoon legt op gezelligheid, culinair genot en zonnebaden. Terwijl ik juist vind dat die eilanden me de mogelijkheid geven om te ontsnappen aan de stuk geprate onderwerpen en de overbekende gevoeligheden die in dagelijkse gesprekken de toon zetten.

Ik ben een heel religieus wezen en ik richt me eerder op het onbekende dan op datgene waarvan de kranten vol staan. Als je alleen bent, leg je andere accenten en benader je mensen vanuit een meer essentiële behoefte. In Alaska verbleef ik bijvoorbeeld bij een wat vereenzaamde man. Wanneer ik 's avonds met mijn gastheer praatte, hadden we het niet over de jongste film maar wel over het pure overleven in extreme kou en over de veranderende samenleving in Alaska.

– *Na Corsica volgden Bali, Japan, Orkney... Wat is er zo bijzonder aan eilanden?*

Met die eilanden heb ik een bijzondere band. Ze leren me iets over mezelf en over mijn poëzie. Ik ga ook op reis naar steden, maar eilanden genieten mijn voorkeur. Steden kennen geen rust, ze verstikken je en maken me soms bang. Een eiland is een geïsoleerd gebied, met meestal een heel eigen ecosysteem en met een set van gewoontes, gedragingen en culturele eigenheden. Op een eiland hebben mensen de tijd, zijn ze meestal gastvrij en laten ze toe dat je in hun leven binnendringt.

Zowel exotische plekken zoals Galapagos en meer toeristische bestemmingen zoals Gran Canaria fascineren me. Een van de boodschappen in mijn boek is wel dat je een eiland beter niet verkeerd gebruikt. Op Gran Canaria trekt iedereen naar de over-

„Veel mensen menen onterecht dat ze alleen in gezelschap van een reisbestemming kunnen genieten.” © Herman Ricour

bevolkte zuidkust, maar weinig toeristen ontdekken er een plek zoals Moya, waar je alleen bent met de plaatselijke bevolking. Ik kwam er na een lange rit door de bergen. Je moet een inspanning doen om de ware aard te ontdekken van een eiland, een verborgen verleden of soms een donkere achterzijde.

Misschien kan het boek inspireren tot een nieuwe manier van reizen. Ik projecteer geen verlangens op die eilanden, ik geef ze de ruimte om mij hun verhaal te vertellen. Sommige mensen gaan een leven lang op zoek naar iets en komen al dan niet op een vondst. Voor mij is het zoeken zelf de vondst.

– *Welk eiland is u het meest dierbaar?*

Als kind wilde ik al naar de Galapagos-eilanden, wellicht vanwege Darwin. De eilanden wordt exclusief bewoond door dieren en je bent dus wel verplicht om je aan te passen als reiziger. Mijn herinnering aan die reis kent zijn hoogtepunt in een bijna mystiek moment van verbondenheid met de natuur: het opstijgen van een wolk flamingo's, nadat ik ze een tijdlang bij het baden had gadegeslagen.

– *Komt u God tegen op reis?*

God ontsnapt aan al onze definities en huist ergens achter de kenbare werkelijkheid. Ontmoet je mensen van een andere cultuur, dan is het gemakkelijker om los te komen van de concrete dingen in het bestaan en terug te vallen op het wezenlijke.

„Als religieus wezen richt ik me veeleer op het onbekende dan op dat waar de kranten vol van staan”

Ik leer op mijn reizen vele gedaanten van God kennen. Hij is vaak in meervoud, zoals op Bali waar Hij een verzameling van Hindoegoden is. In Japan is God dan weer het niets. Zijn engelen zijn daar de zielen van onze voorouders. Maar overal is God een bindende factor, overal brengt Hij mensen samen en openbaart Hij zich in sublieme

liefde. Mijn reizen hebben me zeker dichter bij God gebracht. Hij is de drijvende en inspirerende motor in mijn leven. Hij soufleert me de schoonheid van de dingen en fluistert me de namen van eilanden in.

– *U schrijft dat u er altijd naar verlangde om van het leven een kunstwerk te maken.*

Kunst en religie zijn één. Ze vullen elkaar aan en vertrekken vanuit dezelfde drijfveer om een mysterie te doorgronden. Ik heb het gevoel dat je je leven maar richting geeft als je dat mysterie een centrale plaats geeft. Zo betoon je respect aan de kern van het bestaan, liefde. Als ik geen liefde voel voor de locatie waar ik nu zit, de thee die we nu drinken en het schrift waarin ik schrijf, dan zullen deze mij niets vertellen. Dan komt er geen dialoog tussen mij en het leven. Ik haal het meeste uit het leven wanneer ik er in slaag het leven werkelijk als een kunstwerk te zien, met harmonieuze verhoudingen maar ook met problemen die de harmonie verstoren.

Bart Stouten, *Bemide eilanden van Bart Stouten*, Altiora, Averbode, 2011, 224 blz., 24,95 euro, ISBN 978 90 3173 276 0.